

Integration och Migration

Svar på vanliga frågor

Budskap

- Invandring är en stor tillgång för Sverige förutsatt att människor som kommer hit ges möjlighet att utvecklas och bidra till välbefindandet.
- Sverige har en generös men reglerad invandring som erbjuder skydd för dem som flyr förtryck och förföljelse. Målet med migrationspolitiken är att den ska vara långsiktigt hållbar, värna asylrätten och underlätta rörlighet över gränser. En rättssäker asylprocess där den som fått avslag lämnar landet är viktigt för att vi i längden ska kunna erbjuda skydd till dem som behöver det.
- Nya, öppna och flexibla regler för arbetskraftsinvandring, i kraft sedan 15 december 2008. Därigenom blir det lättare för människor att komma till Sverige för att arbeta och för företag att rekrytera arbetskraft utanför Europa. Tack vare reformen kommer Sverige att stå väl rustat när konjunkturen vänder uppåt och befolkningen blir allt äldre och fler bristsituationer uppstår på arbetsmarknaden. Samtidigt bidrar det till ett öppnare och rikare samhälle.
- Ett försörjningskrav vid anhöriginvandring har införts som innebär att den som kommit till Sverige och vill att anhöriga ska få uppehållstillstånd måste i vissa fall först ordna arbete och bostad. Kravet omfattar inte barn eller barnfamiljer.
- En förbättrad integration uppnås huvudsakligen genom generella reformer för ökad sysselsättning såsom jobbskatteavdraget, men riktade åtgärder behövs särskilt under de första åren för att främja ett snabbt arbetsmarknadsinträde.
- 2010 genomfördes en omfattande förändring av mottagandet av utrikes födda för att öka fokus på arbete. Arbetsförmedlingen fick ett samordnande ansvar för mottagandet av nyanlända och en lagstadgad rätt till en etableringsplan med individuellt anpassade etableringsinsatser. Målgruppen för reformen kommer att vidgas framöver.
- Andra viktiga integrationsåtgärder är satsningar på validering, förstärkningar av Sfi, instegs- och nystartsjobb, satsningar på utökad undervisningstid för nyanlända skolelever och satsningar riktade mot utanförskapsområden.

Statistik

- Arbetsmarknadsstatistik utrikes födda 2011 15-74 år:
 - Antal sysselsatta: 688 000 personer
 - Sysselsättningsgrad: 56,2 procent
 - Arbetslöshet: 15,8

Asylansökningar 2012

Månad 2012	Avgjorda	Bifall	Avslag	Bifallsandel
Jan	2433	537	1087	22 %
Feb	2972	745	1398	25 %
Mar	3097	899	1406	29 %
Apr	2409	664	1048	28 %
Maj	2946	726	1107	25 %
Jun	3138	958	1328	31 %
Jul	2741	737	987	27 %
Aug	2704	883	797	33 %
Sept	2902	1339	961	46 %
Okt	3758	1755	1036	47 %
TOTALT:	29100	9243	11155	32 %

Anhöriginvandring 2012

	Antal Beviljade
Anhöriga totalt	25 148
Anhöriga till flyktingar	5 330
”Kärleksinvandrare”	16 848
Etablerad anknytning	3 698
Hushållsgemenskap	355
Adoptivbarn, ensamkommande barn, föräldrar till ensamkommande barn	3 923

Vanliga frågor

Hur stor är egentligen invandringen, kan man prata om massinvandring?

Den största grupp som kommer till Sverige är hemvändande svenskar, dessa utgör ca 20 procent av den totala invandringen, en stor del av uppehållstillstånden som ges är även till kärleksinvandrare. Sverigedemokraterna använder sig av siffror som nästan "40. 000 invandrare" kommer till Sverige varje år. Men sanningen är att 38 000 söker asyl och av dem får ca 30 procent uppehållstillstånd. (Även om prognoserna för nästa år har skrivits upp.) 15 procent av Sveriges befolkning är idag invandrade enligt SCB, och det inbegriper invandrare från våra nordiska grannländer. SCB gör även bedömningen att till 2050 kommer vi att ha knappa 18 procent invandrade till landet. Man ska också ha i åtanke i sammanhanget att de största flyktingströmmarna från exempelvis Syrien kommer till omkringliggande relativt sett mycket fattiga länder.

Vad kostar invandringen?

De officiella kostnaderna för invandringen kan sägas härstamma från två separata budgetposter och de ligger på 9, 5 miljarder för migrationsområdet och 10, 5 miljarder för integrationsområdet. Tillsammans blir detta ca 20 miljarder kronor. Det är inte entydigt hur invandringen påverkar offentliga finanser. Beräkningar visar att det är större kostnader än intäkter men de behandlar endast individnivån och säger inget om tillväxt, handel eller företagande. Det finns forskning som även tyder på att export och import ökar då kontakter mellan nya länder knyts.

Är det sant att Migrationsverket nu förutspår stora ökningar av volymerna i asylsökningen och framförallt i anhöriginvandringen? Vad gör regeringen åt det?

Ja prognoserna har skrivits upp. I den senaste rapporten från Migrationsverket reviderar de prognosen från 38 000 till 44 000 i år. Huvudscenariot i prognosen är 44 000 år 2012 och 54 000 2013. Anhöriga till somalier i Sverige kommer efter dom i Migrationsöverdomstolen, som innebär att Sverige nu accepterar DNA tester som styrkt identitet, åter kunna ansluta till sina anhöriga i Sverige. Vi accepterar inte några somaliska id-handlingar. Regeringen följer utvecklingen noga och är beredd att återkomma vid behov.

Hur ska vi ordna boende till alla de som väntas enligt Migrationsverkets senaste prognos?

Det pågår för närvarande ett utvecklingsarbete mellan Arbetsförmedlingen, länsstyrelserna, Migrationsverket och kommuner och landsting för att snabba upp boendeprocessen. Regeringen har också för avsikt att införa en prestationsbaserad ersättning till kommuner som sluter avtal om flyktingmottagande så att fler kommuner tar emot nyanlända. Kommuner ska också kunna få kostnadstäckning för hyreskostnader som uppstått innan nyanlända har haft möjlighet att flytta in. Boendefrågan kommer att vara en stor utmaning inför framtiden. När det gäller bristen på platser för ensamkommande barn tillsatte regeringen 2011 en utredning kring bestämmelserna om mottagandet. Utredningen fick i uppdrag att se över eventuell utvidgning av Migrationsverkets möjligheter till anvisning till kommun där avtal saknas. Utredningens förslag bereds inom regeringskansliet.

Hur bidrar staten till kommunernas kostnader för nyanlända?

Staten ersätter kommuner och landsting för mottagande av vissa nyanlända. Stödet innefattar bland annat en grundersättning för mottagande kommuner, en schablonersättning per person, viss ersättning för ekonomiskt bistånd, stöd och service samt hälso- och sjukvård. Den statliga ersättningen gäller för samma målgrupp som etableringslagen (dock utan avgränsning i ålder). I och med att regeringen avser att vidga målgruppen för etableringsersättningen kommer ersättningarna att öka i motsvarande mån. Det statliga ansvaret ökar också genom att nyanlända som avslutat sina etableringsinsatser trots detta inte fått jobb kommer att kvalificera direkt till jobb- och utvecklingsgarantin där de erhåller aktivitetsstöd. Viktigast för att lätta kommunernas försörjningsbörda är att påskynda nyanländas etableringen för utrikes födda och här har Alliansen genomfört en rad reformer.

Varför kommer så många till Sverige? Är trycket verkligen rättvist fördelat mellan EU stater?

Ja, trycket är ojämnt fördelat men generellt högt på de flesta schengenstater. Olika länder har olika högt söktryck och i Sverige har vi högt tryck från bland annat Somalia, Afghanistan och Syrien på grund av ovan nämnda anledningar. Tyskland emottar exempelvis 47 procent av alla irakiska asylsökande och 40 procent av alla iranier som söker sig till Europa. Italien får 55 procent av alla ansökningar från Senegal. Därför kan det ses som att Sverige har en hög sökfrekvens från vissa länder, vilket är sant, men andra länder har högre frekvens från andra nationaliteter. Sverige driver aktivt frågan om ökad solidariteten mellan medlemsstaterna. Här är ett gemensamt asylsystem inom EU avgörande.

Varför har Sverige ett ansvar att ta emot asylsökande? Finns det en gräns för hur många vi kan ta emot?

Sverige har ett moraliskt ansvar att erbjuda skyddsgrund för människor som flyr undan tortyr, krig och förföljelse och därför har vi skrivit under ett antal internationella konventioner, det innebär att alla har rätt att söka och få sin sak prövad.

Hur kommer det sig att vi är så mycket mer engagerade och ambitiösa i flyktingfrågan och i asylprocessen än våra nordiska grannländer?

Historiskt sett är Sverige ett invandringsland, vilket spelar in på hur vi ser på invandring idag. Vi Moderater tror att rörlighet över gränser gynnar tillväxten. Sverigedemokraterna brukar vara snabba med att jämföra oss med vårt grannland Danmark. Jämförelsen är i sak dock orättvis då Danmark inte har samma förutsättning rent lagstiftningsmässigt som Sverige då de i samband med inträdet i EU förhandlade sig till vissa undantagsregler. De behöver exempelvis inte följa EU:s familjeåterföreningsdirektiv vilket innebär att de kan säga nej till anhöriginvandring.

Uppgifter florerar kring rikliga ersättningar för asylsökanden. Vad stämmer egentligen?

Ersättningarna till asylsökanden är relativt sett låga, ca 70 kronor per dag och vuxen vilket ska täcka allt. Per barn får man tillägg som sedan halveras från och med det tredje barnet. För den som bor i Migrationsverkets regi där mat från boendet ingår får man 24 kronor per dag och vuxen. Dagersättningsnivåerna kan även sänkas om den sökande inte medverkar till att fastställa identitet eller försvårar utredningen av ärendet.

Vad gäller egentligen angående försörjningskravet för anhöriginvandring?

2008 införde regeringen ett försörjningskrav vid anhöriginvandring. Detta är ett villkor för att en utlänning ska få tillstånd att stanna i Sverige på grund av anknytning till någon som redan är i

landet. Detta innebär att personen ska ha tillräckliga inkomster för att klara sin egen försörjning och Utöver det finns krav på lämplig bostad. Försörjningskravet gäller i dagsläget inte för barn och deras föräldrar, utlänningar som bott i Sverige i mer än fyra år, flyktingar eller vissa grupper som beviljats uppehållstillstånd som skyddsbehövande. Endast en procent av dem som kommer till Sverige på grund av anknytning här omfattas av försörjningskravet, migrationsministern har dock tagit ett första steg mot en översyn av omfattningen.

Vad görs åt Migrationsverkets långa handläggningstider?

Under Alliansens tid har handläggningstiderna på Migrationsverket kortats från nio månader till fyra. Om ärendet överklagas följer en naturlig ökning av väntetiden. I årets budget föreslår regeringen att en fjärde migrationsdomstol inrättas vilket kommer att korta ledtiderna.

Hur ser regeringen till att de som fått avslag från Migrationsverket verkligen lämnar landet?

I maj 2012 trädde återvändandedirektivet i kraft. Syftet med direktivet är att alla i EU ska ha samma regler kring återvändande av personer som fått avslag på sin asylansökan. Det innebär bland annat att alla personer med avvisnings- eller utvisningsbeslut som inte självmant lämnar landet inom angiven tid får ett återreseförbud giltigt i samtliga Schengenstater i högst fem år. Regeringen gav 2009 uppdrag åt Migrationsverket, Rikspolisstyrelsen och kriminalvården att samarbeta i av- och utvisningsärenden. Regeringen arbetar för att få till stånd återtagandeavtal där länder förbinder sig att ta emot de som Sverige avvisat eller utvisat i en asylprocess. Återtagandeavtalet är till för att reglera vad som behövs för att underlätta av- eller utvisning.

Hur stor är kostnaden för tillståndslösa (så kallade gömda och papperslösa) Är kommunerna de som ska stå för notan?

Staten kommer att ge kommunerna ett statsbidrag för skolfinansieringen för barn som befinner sig i landet utan tillstånd. I budgeten för 2013 föreslår regeringen 25 miljoner för 2013 och 50 miljoner per år från och med 2014.

Stämmer det att de ensamkommande flyktingbarnen ofta är över 18 år?

Diskussionen kring ensamkommande barn är onödig. Bedöms man ha skyddsskäl eller flyktingskäl spelar ålder ingen roll. Skillnaden mellan barn och vuxen framträder i de speciella insatser som barn har rätt till exempelvis gode män. Ålder fastställs genom så kallade åldersorienterade samtal med Migrationsverket och i sällsynta undantagsfall görs medicinska bedömningar.

Beaktas verkligen barns bästa i asylprocessen?

Den nya utlänningslagen har en portalparagraf där barnens bästa ingår. Ofta framförs argument för att vi i svensk lag ska införa FN:s barnkonvention. Detta är inte rätt väg att gå. Svensk lagstiftning är idag i många fall mycket mer generös än FN:s konvention, ett exempel på detta är att åldersgränsen för deltagande i väpnade konflikter är 15 i FN:s konvention i relation till 18 i svensk lag.

Vad gör Alliansen för att minska segregationen?

Att människor med utländsk bakgrund bor i samma område är i sig inte ett problem. Däremot är det ett problem när barn växer upp i en omgivning där förebilder saknas, där få har jobb eller får ett arbete som motsvarar hans eller hennes kompetens och där uppgivenhet och bidragsberoende får fäste. För att komma tillrätta med dessa problem krävs en politik för fler jobb i första hand. Alliansen gör även riktade satsningar mot dessa områden. 100 miljoner årligen avsätts för att stimulera kommunernas arbete för att minska utanförskapet i de femton mest utsatta stadsdelarna. Bidraget fördelas efter hur resultaten inom utbildning, sysselsättning och försörjningsstöd utvecklas.

Ett förslag om skattelättnader för företag i stadsdelar med brett utanförskap bereds också av regeringen.

Motverkar inte EBO för asylsökande integrationen?

Rätten att bo i eget boende under asyltiden, s.k. EBO, infördes under regeringen Bildt. 2006 bodde 60 procent i eget boende (d.v.s. oftast hos släkt och vänner). 2012 är läget det omvända – 60 procent bor i Migrationsverkets ABO – anläggningsboende, vilket är mycket mer kostsamt för staten. Med tanke på att handläggningstiderna för asylärenden legat på historiskt korta 114 dagar under 2012 är sannolikt själva tiden i EBO inte avgörande för integrationen.

Hur ser sysselsättningen ut bland utrikes födda? Vad gör Alliansen för att öka sysselsättningen?

En majoritet av all utrikes födda i arbetsför ålder har ett jobb att gå till. Samtidigt är arbetsmarknadssituationen för utrikes födda generellt sett bekymmersam, även om variationen inom gruppen är mycket stor. Sysselsättningsgraden bland utrikes födda uppgick till 56,2 procent 2011, jämfört med 67,7 procent för inrikes födda. Samma år var arbetslösheten bland personer födda utanför Europa cirka 21,5 procent, för personer födda inom Europa cirka 10,5 procent vilket kan jämföras med 5,9 procent bland inrikes födda. En positiv utveckling är att sysselsättningen ökat sju kvartal i rad för utrikes födda (vid jämförelse med motsvarande period föregående år) enligt SCB:s arbetskraftsundersökning för tredje kvartalet 2012.

Alliansen har gjort en rad reformer för att öka sysselsättningen bland utrikes födda. Den generella politiken för ökad sysselsättning har varit central. Genom nystarts- och instegsjobb har trösklarna till arbetsmarknaden sänkts och RUT-avdraget har bidragit till fler jobb inom en sektor där många utrikes födda jobbar. Med etableringsreformen har mottagandet av nyanlända fått ett tydligare fokus på arbete. Skyddsbehövande och deras anhöriga har rätt till en etableringsplan med insatser på heltid som minst innefattar Sfi, samhällsorientering och arbetsförebereadande insatser. Regering har för avsikt att utöka målgruppen för etableringsinsatserna. En utredning har nyligen presenterat förslag på hur utrikes födda kvinnors etablering på arbetsmarknaden ska förbättras. Som en följd av den har bland annat föräldraförsäkringen ändrats så att utrikes födda föräldrar snabbare kan delta i arbetsförebereadande insatser.

Hur påverkar invandringen sysselsättning och löner för inrikes födda?

På lång sikt är det främst utbudet av arbetskraft som bestämmer sysselsättningen. Dessutom visar forskning att invandring bidrar till ökad utrikeshandel och därmed ökad tillväxt genom att personer med utländsk bakgrund besitter goda kunskaper om bland annat affärskultur, politik och språk i sina tidigare hemländer. Få svenska studier har gjorts som har kunnat visa på invandringens effekt på lönerna bland den infödda befolkningen. En svensk studie visar på mycket små positiva effekter av invandring på inföddas inkomster. Andra svenska forskare har visat att 90-talets invandring till Sverige inte hade någon effekt på lönespridningen.

Varför ska vi ha arbetskraftsinvandring när vi har hög arbetslöshet?

För att framtidens välfärd ska kunna upprätthållas behövs fler som jobbar i Sverige, oavsett om de är födda här eller inte. Men vi kommer också att se en mer generell brist på arbetskraft under de kommande åren på grund av att vi blir allt fler äldre i befolkningen. Oavsett konjunktur finns också flaskhalsar som hindrar företag och branscher från att vidareutvecklas och växa. Brist på arbetskraft kan paradoxalt nog leda till högre arbetslöshet, eftersom företag som inte kan utvecklas inte heller kan nyanställa.

Stämmer det att majoriteten av invandrarna uppbär försörjningsstöd?

Nej, det stämmer inte. Enligt uppgifter från SCB var andelen av alla utrikes födda som uppbär långvarigt försörjningsstöd (minst 10 månader utan andra bidrag/stöd) 3 procent bland utrikes födda år 2010.

Stämmer det att bidragen till invandrare är högre än till svenskar?

Generellt gäller att utrikes födda personer har rätt till samma ersättningar som inrikes födda personer efter att uppehållstillstånd beviljats. Under den första tiden får dock vissa nyanlända som deltar i etableringsaktiviteter en s.k. etableringsersättning som uppgår till cirka 6500 kronor i månaden. Utöver detta tillkommer ett extra stöd för barn och ett bostadstillägg. Ersättningarna är dimensionerade i nivå med försörjningsstödet.

Stämmer det att majoriteten av invandrarna som kommer nu har låg utbildningsnivå, och hur stödjer vi dem?

Skillnaden på utbildningsnivå skiljer sig mycket beroende på vilket land personerna kommer ifrån. Asylsökande och anhöriga från länder med långvariga konflikter har av naturliga skäl ofta en lägre utbildning. Andelen som hade en utbildning motsvarande 3 års gymnasium bland inrikes och utrikes födda 2011 var 55,9 respektive 48,5 procent. Bland dem som var inskrivna i etableringsuppdraget i utgången av april 2012 (dvs. skyddsbehövande och anhöriga som kommer inom två år) hade över hälften endast en förgymnasial utbildning som var kortare än 9 år.

För att möta behovet av insatser för personer med kort utbildning föreslår regeringen i budgeten för 2013 att ett praktiskt basår införs för nyanlända invandrare som är över 30 år och har högst nio års utbildning. Basåret ska bestå av arbetsträning som kan kombineras med yrkesinriktad svenskundervisning, sfi och teoretisk utbildning inriktad mot behoven på den aktuella arbetsplatsen. För det andra införs en möjlighet för personer som omfattas av etableringsreformen och som har behov av mer handledning än vad de kan få på en vanlig praktikplats att få arbetsträning. För att öka efterfrågan på utrikes födda på arbetsmarknaden föreslås även vissa förstärkningar av instegsjobben. Satsningar på jobb som inte kräver långa utbildningar som RUT-avdraget och sänkt restaurangmoms är viktiga för denna grupp.

Vad är alternativet till regeringens politik?

Socialdemokraterna har endast ett fåtal förslag på migrationsområdet om diverse utredningar men inget ändrat ramanslag eller förslag på skarpa skiften i politiken. Sverigedemokraterna bedriver en politik där migration enbart ses som en kostnad och beräknar kunna minska utgiftsområdet i årets budget med hälften för att 2016 sänka anslagen med ca 8 miljarder.

Inom integrationspolitiken har oppositionspartierna få förslag för en förbättrad integration om man ser till deras alternativa budgetpropositioner. Socialdemokraterna har inga konkreta förslag utöver att dra ned på några av regeringens satsningar, samma sak gäller Miljöpartiet.

Sverigedemokraternas lösning på integrationsproblemen är att strypa invandringen – det är varken en önskvärd, human eller realistisk politik. Att integrationsfrågorna har så låg prioritet är anmärkningsvärt eftersom en bättre integration är centralt för ett minskat utanförskap och för att säkra finansieringen av välfärden i framtiden.

Ordlista

Anhöriginvandring Invandring på grund av anknytningsperson i Sverige. Barn, makar och föräldrar till barn under 18 år har rätt att återansluta till sin familj i Sverige.

Anläggningsboende (ABO) Boende som Migrationsverket anordnar för asylsökande under väntetiden.

Asyl Ett uppehållstillstånd som ges till utländsk medborgare därför att han/hon är flykting enligt utlänningslagen.

Asylsökande Utländsk medborgare som tagit sig till Sverige och begärt skydd mot förföljelse men som ännu inte fått sin ansökan prövad.

Avvisning Avlägsnandebeslut som en person kan få inom tre månader från den dag han eller hon ansökte om uppehållstillstånd. Migrationsverkets avvisningsbeslut får normalt inte verkställas innan det vunnit laga kraft.

Dublinförordningen är det regelverk som definierar "första-landets" ansvar i asylfrågor, det vill säga det första land i vilket man ansökt asyl har ansvar för processen. För att undvika att individer skickas mellan olika EU medlemsstater utan att erhålla prövning i sitt ärende men även för att undvika att flera länder går igenom samma processer till följd av onödiga kostnader.

Eget Boende (EBO) Under väntetiden kan en asylsökande välja att ordna boende på egen hand exempelvis hos släkt eller vänner.

Etableringsreformen Den största reformen på integrationsområdet på 25 år som genomfördes 2010 och innebar ett ökat fokus på jobb i mottagandet av nyanlända invandrare. Arbetsförmedlingen tog över det samordnande ansvaret från kommunerna och alla nyanlända fick en lagstadgad rätt till en etableringsplan med individuellt anpassade etableringsinsatser såsom svenska för invandrare, samhällsorientering och arbetsförberedande insatser.

Flykting Utlänning som sökt asyl och fått tillstånd att som flykting bosätta sig i Sverige.

Försörjningskrav I fall av anhöriginvandring kan anknytningspersonen i Sverige beröras av ett försörjningskrav. I de fall man berörs innefattar det att man ska ha egen försörjning samt att man ska kunna förse samtliga som anländer i efterhand med lämplig bostad.

Genèvekonventionen Internationell flyktingkonvention från 1951 som reglerar flyktingars rättsliga ställning. Enligt konventionen är man flykting om man riskerar förföljelse på grund av:

- Ras
- Nationalitet
- Religiös eller politisk uppfattning
- Kön
- Sexuell läggning eller
- Tillhörighet till viss samhällsgrupp

Nyanländ utrikes födda personer som varit folkbokförda i Sverige en kortare tid. Oftast avses personer som sökt fått uppehållstillstånd av flyktinskäl, andraskyddsbehov eller av humanitära skäl, och deras närmast anhöriga.

Tillståndslösa Gruppen tillståndslösa inkluderar alla de som av olika skäl befinner sig i landet utan tillstånd. Det kan handla om personer som är gömda sedan avslag på ansökan om uppehållstillstånd men det kan också handla om de människor som sedan ankomst i Sverige inte haft kontakt med myndigheter, det vill säga de som aldrig sökt asyl eller uppehållstillstånd.